



På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Kapitel 18, predikan av Micael Nilsson, hållen i Korskyrkan söndagen den 3 november 2013.

I Matt 16 talar Jesus för första gången om kyrkan. Han säger att han ska bygga sin kyrka. Nu blir det dags att fördjupa detta. För i det här kapitlet talar Jesus för andra gången om kyrkan. Man skulle kunna säga att det här kapitlet handlar om HUR kyrkan ska byggas. Och som du kommer att märka handlar det då väldigt mycket om våra relationer till varandra, för kyrkan är inte bara en idé som existerar i en idévärld. Nej, den handlar om kött och blod, och helig Ande. Den handlar om människor som möts i Jesu namn, men också om deras konflikter och hur vi har att hantera dem på ett klokt och gudfruktigt sätt.

Matt 18:1-14: "Vid samma tillfälle kom lärjungarna fram till Jesus och frågade: "Vem är störst i himmelriket?" Han kallade till sig ett barn och ställde det framför dem och sade: "Sannerligen, om ni inte omvänder er och blir som barnen, kommer ni aldrig in i himmelriket. De som gör sig själva små som det här barnet är störst i himmelriket. Och den som i mitt namn tar emot ett sådant barn tar emot mig. Men den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom vore det bäst om han fick en kvarnsten hängd om halsen och sänktes i havets djup. Ve dig värld med dina förförelser. Förförelserna måste ju komma, men ve den människa genom vilken de kommer. Om din hand eller din fot förleder dig, så hugg av den och kasta den ifrån dig. Det är bättre för dig att gå in i livet stympad eller ofärdig än att kastas i den eviga elden med händer och fötter i behåll. Om ditt öga förleder dig, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre för dig att gå in i livet enögd än att kastas i helvetets eld med båda ögonen i behåll. Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske faders ansikte. Vad tror ni: om en man har hundra får och ett av dem kommer bort, lämnar han då inte de nittionio kvar i bergen och ger sig ut och letar efter det som är borta? Och om han lyckas hitta det, sannerligen, då gläder han sig mer över det än över de nittionio som inte har kommit bort. Så är det också er himmelske faders vilja att ingen av dessa små skall gå förlorad.

Först, innan vi går in på intressanta detaljer i den här berättelsen: Håll kvar den stora bilden en stund. Detta kapitel handlar om hur kyrkan ska byggas. Jesus kommer då att tala om tre viktiga ting. Vi kunde sammanfatta dem i tre viktiga ord: ödmjukhet, uppriktighet och förlåtelse. Utan detta kommer vi möjligen att kunna bygga upp någon slags förening, men en sak är säker: Det kommer inte att bli det som Jesus kallar för "sin" kyrka. Nej, för att den kyrkan ska byggas så kommer det att krävas ödmjukhet, uppriktighet och förlåtelse. Så... detta första lektionspass kommer nu att handla om ödmjukhet.

Det börjar med en tragisk scen. Lärjungarna samtalar om vem som är störst i Guds rike. D.v.s. här läser vi att de frågar vem som är störst i Guds rike, men i parallelltexterna i Markus och Lukas evangelium läser vi att frågan egentligen handlar om vem av DEM som var störst i Guds rike. I Mark 9 får vi veta att de t.o.m. tvistade om detta, d.v.s. de grälade.

Först är detta så pinsamt mänskligt. I två kapitel har Jesus talat klartext om att han måste lida, dö och uppstå. Han har dessutom berättat att han en dag ska komma tillbaka i sin Faders härlighet. Han har t.o.m. tagit med några av dem på upp ett berg och låtit dem ana något av denna härlighet. Men vad gör dessa män? Istället för att tala om hur stor Jesus är, eller tystas ner i begrundan över tanken på hans lidande så går de där och grälar över vem av dem som är störst. Och inte nog med det. De tar frågan till Jesus för att han ska få avgöra den. Nu står de där i spänd förväntan när vi fryser bilden en



På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

sekund, och konstaterar att när vi ställer oss själva och vår egen förmenta storhet i centrum så uppstår konflikter, och att ledare som vill bygga kyrkan omkring sig själva kommer att skada och splittra den kyrka Jesus kallar för "sin".

Så vad ska Jesus göra? Han är bara några veckor från korset. Snart ska han lämna sin kyrka i dessa ledares händer, och de har ännu inte förstått det mest grundläggande i hur man bygger hans kyrka. Det Jesus nu gör är oväntat. Han ställer verkligen begreppen på huvudet här. Han tar fram ett barn. Han svarar inte, som han ju kunde, att han själv var störst i Guds rike. Varför inte? För då hade lärjungarna förmodligen snart istället börjat gräla om vem som var näst störst. Inte heller säger han, som den som hävdar teologin om en nödvändig påve kanske kunde förväntat sig, att Petrus är störst. Jesus tar ett barn, i ett samhälle där man räknade mycket lite med barn, och ställer detta barn framför dem. Han säger att den som inte blir som ett barn inte ens kommer in i himmelriket. Så fåfängt är det. Den som strider om att vara störst i himmelriket riskerar att inte ens komma in, om man inte omvänder sig och blir som ett barn.

Jesu ord är målsökande missiler riktade rakt in i alla våra försök att skapa självförgudande religioner där "jag, mig och mitt" står i centrum. För den stora poängen här är inte att barn är gulliga, eller roliga, eller har stor fantasi, eller något sådant. Poängen är att barn till att börja med är hjälplösa. Ett nyfött barn dör om det inte blir omhändertaget. Barnet är svagt och utsatt och behöver hjälp. Men det föds också med en fantastisk förmåga, som kan förstöras när barnet överges eller kränks. Förmågan att lita på mamma och pappa. Barnet är hjälplöst, men det kan ta emot hjälp. Sådana är vi, menar Jesus. Om vi träter om vem av oss som är störst är vi helt vilse. Det finns en sång jag älskar. En av textraderna lyder: "Folk behöver Gud." Som barnet behöver pappa och mamma behöver du Gud, hans nåd och hans kärlek. Du är förlorad utan honom, som ett barn man satt ut i skogen. Men om du vill är du inte alls utan honom, för Gud älskar dig och du kan lita på hans närvaro.

Får du tag på det här? Stolta människor kan bygga stora organisationer och företag. Men kyrkan byggs inte upp av elitism. Jag reagerar oerhört starkt när jag ibland kan höra uttryck som t.ex. "högkapacitetsledare" i kristna sammanhang, för vem av oss kan avgöra vem som är en högkapacitetsledare i Guds ögon.

Ska vi bygga Jesu kyrka måste vi inse att ingen av oss är något annat än ett barn, som behöver Gud. Men denna insikt är å andra sidan också en befrielse. Om du inte måste vara stark och lyckad, om du inte behöver vara rädd för att visa din svaghet, ja då kan du ju äntligen få börja vara den du är, och inte bara försöka vara den du borde, i dina eller andras ögon. Det är det trygga barnets förmån, detta att veta, Pappa älskar mig.

Därför måste Jesus nu tala om att Gud är rädd om sina barn. – Förför inte Guds barn, varnar Jesus och tar i så att bilderna får oss att rysa. Det är bättre att hugga av sin hand än att låta den leda ett av Guds barn vilse. Det är bättre att riva ut sitt öga, än att det du ser tar dig, som är ett Guds barn bort från honom. Nej, Jesus uppmanar inte till självstympning. Självklart inte. Det skulle nämligen inte hjälpa. Vi blir inte av med våra drifter eller svek för att vi gör oss av med händer eller fötter. Synden sitter nämligen i "hjärtat". Jesus vill varna oss. Han är rädd om sina barn, och om ditt barnskap hos Gud.

Vers 15-20: Om din broder har gjort dig någon orätt, så gå och ställ honom till svars i enrum. Lyssnar han på dig, har du vunnit tillbaka din broder. Men om han inte vill lyssna, ta då med dig en eller två till, för på två eller tre vittnesmål skall varje sak avgöras. Om han vägrar lyssna på dem, så tala om det för församlingen. Vill han inte lyssna på församlingen heller, betrakta honom då som en hedning eller en tullindrivare. Sannerligen, allt ni binder på jorden skall vara bundet i himlen, och allt ni löser på



På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

jorden skall vara löst i himlen. Vidare säger jag er: allt vad två av er kommer överens om att be om här på jorden, det skall de få av min himmelske fader. Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem."

Ska vi först konstatera att Jesus inte är främmande för tanken att det kommer att uppstå konflikter i det han kallar för "sin" kyrka. Rent teoretiskt, om vi alltid vandrade i takt med Gud och var helt konfigurerade med den helige Ande skulle det aldrig uppstå några konflikter. Då skulle vi alltid vara eniga med varandra. Men, ärligt talat, tycker du att det är en bra beskrivning av dig? Åtminstone faller jag själv ut ur den bilden. Därför uppstår det konflikter ibland. Alltså vill Jesus lära oss att hantera dessa konflikter på ett bra sätt. Han talar då om en slags trestegs hantering. Först: Sök själv upp den du har en konflikt med. Begränsa konflikten. Skvallra inte om den, inte ens så att du formulerar ditt skvaller som ett böneämne. Skicka inte pastorn. Skicka inte din bästa vän. Skicka inte frun. Gå själv och ta tag i saken som en mogen människa. Om det hjälper har du vunnit tillbaka din broder, säger Jesus. Hörde du det? Hörde du verkligen vad han sa? Han sa inte att om du gör det så vinner du argumentationen. Han sa att du vinner tillbaka din broder. Det ska alltså vara vårt fokus, för man kan ju i och för sig vinna en debatt, men förlora sin broder.

Hjälper inte detta så ska du be några goda vänner om hjälp. D.v.s. du ska inte bara be bara dem som tycker som du om hjälp, utan dem som kan se på saken opartiskt och utifrån och hjälpa er vidare i samtalet. Visar det då sig att någon faktiskt lever i svår synd, och inte vill lyssna ska du ta saken till församlingen. Och är det då så allvarligt att nöden kräver det ska man betrakta den som förbrutit sig som en utomstående. D.v.s. man ska inte hata honom. Man ska inte utkräva hämnd. Man ska älska honom, försöka vinna honom tillbaka, men man kan inte längre betrakta eller bemöta den som gått så långt som en broder man delar livet med i förtroende.

Det här är rejäl konflikthantering. Och den är nödvändig, för hanterar man inte sina konflikter klokt kan det leda till invärtes förbittring och i värsta fall till att församlingar blir farliga och försurade miljöer.

Det är i detta sammanhang vi läser dessa underbara ord: "Vidare säger jag er: allt vad två av er kommer överens om att be om här på jorden, det skall de få av min himmelske fader. Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem." Anledning till att dessa ord står just här är kanske den här: Vi har mandat från Himlen att utöva auktoritet. Den auktoriteten är dessutom mycket större än i dessa fall av konflikthantering. När vi kommer överens om att be för något har dessa böner en oerhörd kraft. Ordet för att komma överens har intressant nog blivit vårt ord "symfoni". Det har hänt att jag suttit på bönemöten och tänkt att de mer har liknat ett antal solopartier där var och en spelar sin favoritmelodi än en symfoni. Fast här talar Jesus om att när en församling verkligen är enad i bönen så kan vad som helst ske. Men ska vi utöva auktoritet, måste vi själva också stå under Guds auktoritet, d.v.s. leva i lydighet för hans ord och vara medvetna om att hans närvaro.

Lägg också märke till att Jesus utgår från att de kristna kommer att församlas. Den kristna tron är ingen privatreligion. Nu läser vi det sista stycket.

Vers 21-35: Då kom Petrus fram till honom och sade: "Herre, hur många gånger skall min broder kunna göra orätt mot mig och ändå få förlåtelse av mig? Så mycket som sju gånger?" Jesus svarade: "Jag säger dig: inte sju gånger utan sjuttiosju gånger. Därför är det med himmelriket som när en kung ville ha redovisning av sina tjänare. När han började granskningen, förde man in en som var skyldig honom tio tusen talenter. Eftersom han inte kunde betala, befallde hans herre att han skulle säljas tillsammans med sin hustru och sina barn och allt han ägde, så att skulden kunde betalas. Tjänaren kastade sig ner och bönföll honom: 'Ge mig tid, så skall jag betala alltsammans.' Då kände hans herre medlidande med honom och lät honom gå och efterskänkte hans skuld. Men när tjänaren gick



På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

därifrån, mötte han en annan tjänare som var skyldig honom hundra denarer. Han grep honom om strupen och sade: 'Betala tillbaka vad du är skyldig!' Den andre kastade sig ner och bad honom: 'Ge mig tid, så skall jag betala.' Men han ville inte utan gick därifrån och lät sätta honom i fängelse tills skulden var betald. När de andra tjänarna såg vad som hände, tog de mycket illa vid sig och talade om alltsammans för sin herre. Då kallade denne till sig tjänaren och sade: 'Din usling, jag efterskänkte hela din skuld när du bad mig om det. Borde du inte ha varit lika barmhärtig mot din kamrat som jag mot dig?' Och i sin vrede lät hans herre bödelsdrängarna ta hand om honom tills hela skulden var betald. Så skall min himmelske fader göra med var och en av er som inte av uppriktigt hjärta förlåter sin broder."

Kanske vill Petrus glänsa lite här. Kanske vill han visa att han förstått vad Jesus säger. Fast orden avslöjar att han kanske ändå är kvar i sina storhetsdrömmar, för Petrus utgår ju från att andra kommer att göra fel mot honom, och inte att han själv kommer att vara den som sårar andra. Ska jag förlåta sju gånger? undrar han. Och då ska du veta att han tar i, för rabbinerna sa att tre gånger var nog. Men Petrus ska ju bli nyckelman i den framtida kyrkan, så han är beredd att gå längre. Då säger Jesus att han ska förlåta 7x70 gånger. Min översättning säger 77. 77 eller 490. Det är sak samma. Det Jesus säger är väl ändå att den som räknar inte alls förlåter. Och har vi nu förlåtit någon 490 gånger så kommer vi nog att fortsätta av bara farten. För Jesus talar om förlåtelse som livsstil. Inte sant? Petrus vill ha ett mått för Guds kärlek, men Paulus skriver i Ef 3:17-19 att vi ska vara stadigt rotade i Kristus "så att ni tillsammans med alla de heliga förmår fatta bredden och längden och höjden och djupet och lära känna Kristi kärlek som är väldigare än all kunskap, tills hela Guds fullhet uppfyller er." D.v.s. Guds kärlek och nåd låter sig inte beskrivas i siffror.

Jesu liknelse är lätt att förstå. Någon är skyldig kungen 10 000 talenter. Det omfattar ungefär 13 års samlat skatteetryck i Israel. En talent var en mättenhet, och motsvarar 30 kr silver. 10 000 talenter är 300 ton silver. Det tog en arbetare åtminstone 20 år att tjäna en talent. När mannen ber om lite mer tid för att samla in till sin skuld ber han alltså att få 200 000 år på sig. D.v.s. det finns inte en chans. Och poängen är att du och jag aldrig själva kan betala vår skuld till Gud. Men mannen fick sin skuld efterskänkt, som Gud förlåter allt av nåd.

Men också denne man har en skuld att driva in. Någon är skyldig honom 100 denarer, d.v.s. 100 dagslöner. Och fast han nu fått så mycket efterskänkt vill han inte efterskänka den skuld han har att driva in utan bestraffar den fattige mannen hårt. När kungen får höra det kastas den förste mannen också i fängelse.

Liknelsens poäng är att vi som fått så mycket förlåtet också själva borde förlåta. Och visst är det sant, och klokt? Förlåtelsen är inte självutplåning. Inte alls. Jesus har ju just undervisat om konflikthantering och hur vi borde ta oss an konflikter på ett moget och konstruktivt sätt, men till slut är det ändå sant att den som är oförsonlig aldrig är fri. Några av de mest ofria människor jag har mött har varit inlåsta i sin egen förbittring. Jag har aldrig någonsin mött någon som varit både oförsonlig och lycklig på en och samma gång. Och det tror jag är vad Jesus säger till oss här: - Ta emot förlåtelse, ge förlåtelse och lev fri.

Avslutning: Idag har vi hört Jesus undervisa om hur hans kyrka ska byggas. Han har talat om tre nödvändiga attityder: ödmjukhet, uppriktighet och om att ha ett förlåtande sinnelag. Han ger oss tre tydliga saker att tänka på i detta. Först säger han att vi ska vara som barn. Så tänk då på hur befriande det är. Du måste inte vara stor. Gud vet att du är svag, men älskar dig trots allt. Då kan du kapitulera, bekänna ditt behov av Gud, av nåd och av hans kärlek och börja leva på riktigt. Du måste inte bli stor. Gud är stor. Du är hans. Och det är nog.



På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Så vill Jesus att vi ska tänka på att han är mitt ibland oss. Om han är mitt ibland oss är han lika nära oss alla. Sist vill Jesus hjälpa oss att välja förlåtelsen som livsstil, för att vi ska behålla den frihet han har gett oss.

Vilka underbara bilder att leva med. Ett barn, i hans närhet, förlåten och fri. Dessa tankar tar oss, på ett mycket naturligt sätt, till det dukade bordet, dit du får komma, som ett hungrigt och törstigt barn, för att ta emot en närvarande Jesus. Vid bordet får du lämna bördor, ge förlåtelse och ta emot förlåtelse. Där räcks bröd, och du möts av orden "för dig utgiven". Och du dricker ur bägaren, med påminnelsen att hans blod blev "för dig utgjutet". För dig... som är hans älskade son eller dotter, förlåten, oändligt dyrbar och fri.